

Emelkedik Szegeden a községi adó.

— Az új adótörvény életbe lépése. —

(Saját tudósítónktól.) Az új adótörvény 1913. január 1-én lép életbe és a mostani adózási rendszerben lényeges változásokat hoz létre. Az új adótörvény leszállítja a kereseti adó kulcsát, de ehelyett behozza a progresszív jövedelmi adót. Szeged város községi adójövedelme az új törvény alapján *lényegesen emelkedni fog*. Ezen emelkedést részben az új adótörvény egyes rendelkezései, részben pedig a lakrészdó helyett behozott házbér fillérek fogják előidézni.

Általában már mostan meg lehet állapítani azon változásokat, amelyet egyes adónemekben az új adótörvény alapján beállani fognak. A földadó az idén 256.175 korona 64 fillért jövedelmezett a városnak. Az új adótörvény szerint itt is emelkedés fog beállani. Mostan a földek különböző osztályokban vannak sorozva. Van nyolc osztály szántó, négy legelő, négy rét, négy szőlő és terméketlen terület. Minden osztályban különböző adókulcsok szerint volt kivéve a földadó, amelyet 25 százalékról 20 százalékra szállít le az új adótörvény, de viszont az egyes földeket *magasabb osztályokba sorozta* a kataszteri revízió.

A házbéradó, mely eddig 11 százalék után volt számítva és ez idén 536.180 korona 60 fillért tett ki, ezentul 14 százalékos lesz és tetemes összeggel gyarapodik. A házosztály adó marad továbbra is a mostani alapszámítás szerint, amely az idén 17.608 korona volt.

Nagy változás lesz a kereseti adókban. Eddig a kereseti adók négy osztályra voltak felosztva. Első osztályba tartoznak a cselédek, segédek és szolgák, akiknek adói 44.622 koronát tettek ki. Második osztályba volt osztva az ingatlan és tőke kamat, évi 66.500 korona adójövedelemmel. A harmadosztály kereseti adó a szabad foglalkozások után volt kivéve. Az idén 394.946 korona 94 fillér volt a harmadosztály kereseti adó. A fix fizetéssel bírók, a kereseti adó negyedik osztályába tartoznak és 73.949 korona 68 fillér adót fizettek. Az új törvény szerint az *első, második és negyedik osztály kereseti adó megszűnik* és helyébe lép az általános kereseti adó, melyet 5 százalékkal számítanak a harmadik osztály kereseti adó helyett, a progresszív jövedelmi adót hozzák be, melynek számítása nyolcszáz korona létminimumból kezdődik. Ennél az adózásnál nagy sutyot fektetnek arra, hogy mindenki az igazi jövedelmét vallja be s azért a pénzügyigazgatóság a vállalatok könyveit be fogja kérni, hogy pontosan megállapíthassa az alkalmazottak fizetéseit.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok egy évi adója 153.590.09 korona volt, míg a tőkekamat és járadékadó 30.691.57 tett ki. Szeged városa 90.652.75 állami egyenesadót, tisztviselői és egyéb javadalmazás után 14.374 korona adót fizetett, amit leszámítva a befolyt összegből, a múlt évben tisztán befolyt adó: 1.478.237 korona 27 fillért tesz ki.

Legsúlyosabb differenciák a lakrészdónál fognak mutatkozni. A város az eddigi lakrészdó helyett, házbér filléreket fog szedni, mely a fizetett házbér 3%-át teszi ki. Ez első látásra nem is mutatja azt az óriási különbséget, amely ezen új rendszer által az adózó polgárokra hárul. Nem is helyes ez az új rendszer, annál is inkább, mert a lakókat sújtja és nem a háztulajdonosokat, akiknek adózásuk marad a régiben. Eddig például a lakrészdó szerint a Kisköruton belül négy korona évi adót kellett fizetni. A Kiskörut és Nagyörut között két korona ötven fillér és a Nagyöruton kívül egy korona lakrészdó fizettek. Akinek tehát, eddig volt két szobája, fürdőszobája és előszobája, az évi korona ötven fillér lakrészdó adót fizetett. Ezután nyolcszáz korona házbért számítva *huszonnégy korona* házbér fillért fizet. Minél nagyobb összeget tesz ki a házbér, annál szembeötlőbb ez a különbség. A „Kék csillag”, Kárász-utcai üzlet eddig fizetett 11.000

korona házbér után 54 korona lakrészdó, az új törvény szerint 333 korona adót fog fizetni.

Szóval az új adótörvény szerint minden adónemnek az összege emelkedni fog és ugyanilyen arányban emelkedik majd a községi pótdó is.

A béketárgyalás.

— Kedvezőbb a helyzet. —

(Saját tudósítónktól.) A hivatalos és már jól értesült körökből származó értesülések szerint *Svájcban még mindig tart a béketárgyalás*, melynek kimenetelét azonban előre megjósolni nem lehet. Mindazonáltal úgy látszik, hogy az első napokban uralkodott teljesen pesszimistikus fölfogás már eloszlóban van.

Mint az Almedar értesül, Olaszország vezető körei ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a török külügyminisztérium vezetését muzulmán ember vegye át, hogy ennek következtében a tripolisziak nagyobb bizalommal legyenek az iránt, hogy jogaik kellő figyelemben fognak részesülni.

Egy híresztelés szerint *Nuradungian*, a mostani külügyminiszter állást cserél *Resid* kereskedelemügyi miniszterrel, a volt bécsi nagykövettel. Nuradungian örmény ember és keresztény.

Kiamil basa egy újságírónak arra a kérdésére, vajjon elvállalja-e a nagyvezérséget, ezt felelte:

— Nem akarok az az ember lenni, aki a békét megköti. Nem akarom, hogy még egyszer azzal a szemrehányással illessenek, hogy muzulmán földet idegeneknek átengedtem.

A béketárgyalásról a basa ezeket mondta: — Attól félek, hogy a tárgyalás nem fog egykönnyen eredménnyel járni, talán sohasem, amíg Olaszország az anexiós dekrétumhoz ragaszkodik.

Kiamil basa végül azt mondta, hogy a szófia háborús izgatás nem érdemel különösebb figyelmet.

A montenegrói határrendezés dolgában kitzött bizottság tegnap *Nuradungian* elnöklésével összeült. A tanácskozásban résztvevő Giers orosz nagykövet. Konjatovszki ezredes osztrák és magyar katonai meghatalmazott. Plamenac montenegrói követ és több török tiszt és polgári szakértő.

Egyetemi hallgatók szeptemberi sorozása. A hivatalos lap mai számában teszi közhírré, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter, hogy azok az egyévi önkéntesjelöltek, akik az idei fősorozásnak 1912. évi szeptember 1-től 1912. október tizedikén kezdenék s e miatt az egyetemre a beiratkozási idő alatt be nem iratkoztak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak, utólagosan is folyamódhatnak az egyetemi beiratkozási engedélyért, ha e kérvényhez a fegyverképtelenséget, vagy a sorozási bizottság elé történt állítást igazoló kétkoronás bélyeggel ellátott fősolgabírói vagy polgármesteri bizonyítványt csatolnak. Azok az egyévi önkéntesek pedig, akik a sorozáson, beváltak, de közben már beiratkoztak az egyetemre, tandíjaik visszafizetéséért folyamódhatnak. A sorozás megtörténte után, a halasztás iránt való kérvényeket a kerületi kiegészítő parancsnokságokhoz kell benyújtani.

Lengyelország függetlenségéért. Zakopanje fürdőhelyen az éjszaka sok ezer röpiratot dobáltak szét az utcákon, minden ház falára ráragasztották és a sétatereken a székekre garmadával tették le. A röpiratokon a lengyel nemzet felszólít minden jóérzésű hazafit, hogy agítájon Lengyelország függetlenségéért és ha kell, ragadjon fegyvert, mert készülni kell rá, hogy Oroszországgal szemben csak forradalmi uton lehet kivívni a függetlenséget.

Tőzsdebíróság Szegeden.

— Deputációra készül a Lloyd. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi Lloyd-társulat jelentőséges akcióra készül. A parlament őszi ülészakának a megkezdése idején a Lloyd küldöttsége deputációzik a kereskedelmi és az igazságügyminiszternél a szegedi tőzsdebíróság érdekében. Egy évvel ezelőtt már megjelent egy küldöttség Budapesten, amely határozott ígéretet kapott, hogy a tőzsdereform megalkotásában benne szerepel majd a szegedi tőzsdebíróság.

Székely Ferenc igazságügyminiszter nyilatkozott a parlament őszi ülészakának igazságügyi programjáról és kijelentette, hogy készülöben van már a tőzsdereform. A tőzsdereform keretében az ország egy-két városában tőzsdebíróságot létesítenek. Az igazságügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban a *Városok Lapja* a következő hirt közli:

— Tőzsdebíróság a vidéki városokban.

Székely Ferenc igazságügyminiszter — a parlament őszi ülészakának igazságügyi programjáról szólva — kijelentette, hogy készülöben van egy tőzsdereform és ennek keretében az ország két városában: Aradon és Temesvárott tőzsdebíróságot létesítenek. Tőzsdebíróság ma csak Budapesten van és akinek kereskedelmi körökből, vagy kereskedelmi ügyletből kifolyólag csak egyszer is dolga volt a tőzsdebíróssággal, az tudja, hogy ez az egyetlen magyar bíróság nem képes ellátni megfelelő gyorsasággal az eléje került ügyek óriási halmazát, emellett a vidéki felekre aránytalan terheket és költségeket ró. Gazdasági fejlődésünk már lehetővé teszi, hogy a tőzsdebíróság száma szaporíttassék és egyes vidékek gazdasági súlyát tőzsdebíróság létesítésével is jelentősebbé tegyék. A tőzsdebíróságért azonban más városok is versyeznek.

Ez a hír csak részben felel meg a valósnak. Az igazságügyminiszter ugyanis a nyilatkozatában nem fikszírozta azt, hogy Arad és Temesvár kapnak tőzsdebíróságot. Tévedésben van a *Városok Lapja*, mert Temesvárnak — már van tőzsdebírósága, Aradnak pedig még nincs. Csak január elsején alakul majd meg az aradi tőzsde. Temesváron kívül még Győrnek is van tőzsdebírósága.

Szeged minden valószínűség szerint kap tőzsdebíróságot. Annál is inkább, mert a szegedi Lloydnak már van csarnokbírósága, csak végrehajtó ereje nincs még az ítéleteinek. A Lloyd már a tőzsdebíróság alapszabályait és szokványait is megalkotta, melyeket úgy a kereskedelmi, mint az igazságügyminiszter jóváhagyott. Szeged tehát már készen áll a tőzsdebíróságra és ezt az előnyt föltétlenül respektálja majd az igazságügyminisztérium a tőzsdereform megalkotásánál.

A Lloyd csarnokbíróságának ítéletre való jogosultságát egy ízben már elismerte az igazságügyminisztérium. A választott bíróság egy ítéletét, amelynek *Weiner* Miksa iparkamarai alelnök az elnöke, az egyik fél föllebbezésére megsemmisítették. A Lloyd felfolyamodással élt a megsemmisítés ellen, amiről az igazságügyminiszter leiratban értesítette *Kray* Istvánt, a szegedi ítélőtábla elnökét, hogy a Lloyd választott bírósága ítéletre jogosult.

A Lloyd-társulat akciójának valószínűleg eredménye lesz és a jövő év elején megalakulhat majd a szegedi tőzsdebírósság, amelynek jelentőséges hatása megnyilvánul majd a kereskedelmi élet trénumán.